

cpwales.org.uk
info@cpwales.org.uk

MANIFESTO FOR THE ELECTIONS TO THE SIXTH WELSH PARLIAMENT

Community Pharmacy Wales (CPW), as a major provider of NHS primary care services, will work with Welsh Government to maximise and recognise community pharmacy's contribution to the health and wellbeing of the population in Wales.

The experiences of the community pharmacy sector at the front line of the COVID-19 pandemic have influenced the policy commitments that we are seeking from all political parties contesting these elections. The real lived front-line experiences of community pharmacists and their teams during this period have informed the commitments that we now seek.

CPW is determined to learn from that experience and to ensure that it should influence the priorities of the sector, which we trust, will translate into the policy framework of the Welsh Government formed following the 2021 Welsh Parliament elections.

THE COMMUNITY PHARMACY CONTRACTUAL FRAMEWORK

1

Support the measures necessary to implement the agreed reforms to the Community Pharmacy Contractual Framework. The existing Community Pharmacy Contractual Framework was agreed almost two decades ago. CPW is currently working with Welsh Government to agree a substantially revised NHS contractual framework that will see the first major contractual change since that time placing much more emphasis on the clinical role that pharmacies provide. The shared intention is to work to ensure that the complete package of changes will come fully into force before the end of 2023/24. These changes are designed to expand the role of community pharmacy in NHS funded health provision beyond the network's important role in ensuring the supply of prescription medicines to patients across Wales. They will further enable Welsh Government to transfer more and more services from a secondary care to a community care setting. This will deliver the best use of valuable NHS (Wales) resources. **The achievement of our shared ambitions will require a significant increase in community pharmacy funding.** As more and more services become community pharmacy based services, **it is crucial to the success of the new arrangements that the principle that “the money should follow the work, is strictly observed.**

2

Agree an expanded suite of **universal national community pharmacy-based services**, available from every community pharmacy in Wales with consistent service specifications. This will remove the existing post-code lottery by ensuring access to the same services in every part of Wales. Embracing a standardisation of services result in consistent Wales-wide commissioning of community pharmacy services, improving quality and eliminating local differences. In addition, **support local service innovations** designed to meet the specific needs of local populations. The Covid-19 outbreak has really driven home the importance of the efficient supply of medicines in the community and has demonstrated the real advantage of the Welsh Government's strategy of **ensuring that there is a local pharmacy in every community across Wales.** In this crisis, people across Wales have been able to rely on their local community pharmacy to get the medicines they need, obtain treatment for common ailments and have open access for the advice and support they need for themselves and their families. The community pharmacy service has proved its value in very difficult times and **future investment in community pharmacy services must not be at the expense of community pharmacy's most important function, which is the supply of prescription medicines to people who need them.**

THE COMMUNITY PHARMACY CONTRACTUAL FRAMEWORK

3

Alongside the contract renegotiation, Welsh Government should commit to creating a **level playing field for community pharmacies as a business providing NHS primary care services**. For example, GP surgeries do not pay Business Rates and they and their staff are entitled to join the NHS pension scheme. There can be no justification for community pharmacists to be treated differently from GPs whom are also independent businesses delivering services on behalf of the NHS. Government should recognise the vital role that community pharmacies play in maintaining the vitality of the high street in Wales. This would include removing the inconsistent VAT treatment applied to health services delivered by different healthcare professionals. Currently services provided by a pharmacist are VAT exempt but by any other member of the team are not VAT exempt – this must change.

4

Increase the **capacity of the workforce** to provide additional NHS services and remodelling services in a way that maximises the contribution of the whole pharmacy team working at the top of their licence. For example, pharmacy technicians skills are under utilised within community pharmacy compared to hospital due to regulatory and contractual restraints, and could provide flu vaccinations if permitted to do so.

This must also be matched by **an expansion in the number of Independent Prescribers** with the aim of having one in each community pharmacy by 2030, ensuring that all Community Pharmacist Independent Prescribers are properly utilised with fully commissioned services. Steps should also be taken to further reduce the reliance on locum pharmacists in some parts of Wales, by increasing the attractiveness of community pharmacy in Wales to reverse the current workforce shortages particularly in the western half of Wales. In addition, with issues around the supply of medicines during the COVID-19 pandemic, the limitations on what a pharmacist can and cannot do have been highlighted, especially in relation to therapeutic substitution and generic substitution. We need to really empower pharmacists and enable them to be able to make these small changes to prescriptions. That would require legislative change from UK Government.

5

Support the full **integration of community pharmacy** into primary care clusters and the wider NHS as equal partners of other primary care professionals.

THE COMMUNITY PHARMACY CONTRACTUAL FRAMEWORK

6

As a new contract is implemented, we would ask the Welsh Government to launch a major **public education campaign** that explains the changes to community pharmacy services to the public and asking people to respect pharmacy staff in the same way they would NHS staff. The aggression levels experienced by some community pharmacy teams during COVID-19 has made this a key issue. Thought needs to be given to make sure the public better understand the role of community pharmacies as part of the NHS family. Members of community pharmacy teams should be treated no differently to nurses or midwives in terms of recognition of the dangers they face. Clearly identifying community pharmacy teams as key workers with appropriate badging would also hard-wire the understanding and appreciation of community pharmacists not just to the public but to the whole public sector.

7

There should be a **single patient digital record** for patients in Wales that community pharmacies have access to and is used by all providers of clinical services (whether that is GP/secondary care, community pharmacy or whoever). The archaic system of still having green pieces of paper moving between GP practices and pharmacies, often via patients, must end. The crisis has highlighted the inefficiencies of paper based prescribing systems.

A key priority for the next Welsh Government must be the development of a system that will **enable the electronic transmission of prescriptions**. This will facilitate improvements in the existing **Repeat Dispensing service** by transferring the management of repeat prescriptions from General Practice to community pharmacy. These developments in digital technology must ensure the ability of GP and community pharmacy systems to talk to one another. In the meanwhile, immediate steps must be taken to move a significant number of patients over to the Repeat Dispensing /Batch Prescription Service. The introduction of electronic prescriptions could eliminate some of the existing cross border issues if systems talk to each other. Currently unless an England based GP is prepared to write a prescription form (and many wont), and then the prescription cannot be dispensed in Wales. In addition, we would like a system that goes further than England and allows the electronic transmission of hospital prescriptions to be dispensed in the community from a patient's nominated pharmacy.

8

Rollout of a **secure user-friendly virtual consultation platform co-designed by pharmacists for use across the entire community pharmacy network**. This builds on the increasing practice of people connecting via the internet rather than in person whilst recognising the need to protect the important personal relationship that patients have with their local community pharmacist to ensure the delivery of consistent advice when given remotely.

---

cpwales.org.uk
info@cpwales.org.uk

MANIFFESTO AR GYFER Y CHWECHED ETHOLIAD I SENEDD CYMRU

Bydd **Fferylliaeth Gymunedol Cymru (CPW)**, fel un o brif ddarparwyr gwasanaethau gofal sylfaenol y GIG, yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i gwneud y mwyaf o a chydabod cyfraniad fferylliaeth gymunedol at iechyd a lles y boblogaeth yng Nghymru.

Mae profiadau'r sector fferylliaeth gymunedol ar reng flaen pandemig COVID-19 wedi dylanwadu ar yr ymrwymadau polisi yr ydym yn ymofyn gan bob plaid wleidyddol sy'n cymryd rhan yn yr etholiadau hyn. Mae profiadau go iawn, byw, fferyllwyr cymunedol a'u timau sydd wedi bod ar y rheng flaen yn ystod y cyfnod hwn wedi llywio'r ymrwymadau yr ydym yn gofyn amdanynt.

Mae CPW yn benderfynol o ddysgu o'r profiad yno a sicrhau ei fod yn dylanwadu ar flaenoriaethau'r sector, yr ydym yn ymddiried ynddo, a fydd yn arwain at fframwaith polisi gan Llywodraeth Cymru a ffurfir yn dilyn etholiadau Senedd Cymru 2021.

FFRAMWAITH CYTUNDEBOL FFERYLLIAETH GYMUNEDOL

1

Cefnogi'r mesurau sy'n angenrheidiol i weithredu'r diwygiadau y cytunwyd arnynt i'r Fframwaith Cytundebol Fferylliaeth Gymunedol. Cytunwyd ar y Fframwaith Cytundebol Fferylliaeth Gymunedol bron i ugain mlynedd yn ôl. Ar hyn o bryd mae CPW yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i gytuno ar fframwaith cytundebol y GIG sydd wedi'i ddiwygio'n sylweddol a fydd yn gweld y newid cytundebol mawr cyntaf ers yr amser hwnnw gan roi llawer mwy o bwyslais ar y rôl glinigol y mae fferyllfeydd yn ei darparu. Y bwriad yw gweithio i sicrhau y bydd y pecyn cyflawn o newidiadau yn dod i rym yn ei gyfanrwydd cyn diwedd 2023/24. Mae'r newidiadau hyn wedi'u cynllunio i ehangu rôl fferylliaeth gymunedol mewn darpariaeth iechyd a ariennir gan y GIG y tu hwnt i rôl bwysig y rhwydwaith wrth sicrhau bod meddyginiaethau presgripsiwn yn cael eu cyflenwi i gleifion ledled Cymru. Byddant yn galluogi Llywodraeth Cymru i drosglwyddo mwy a mwy o wasanaethau o ofal eilaidd i ofal cymunedol. Bydd hyn yn sicrhau'r defnydd gorau o adnoddau gwerthfawr y GIG (Cymru).

Bydd cyflawni'r uchelgeisiau rydym yn rhannu yn gofyn am gynnydd sylweddol yng nghyllid fferylliaeth gymunedol. Wrth i fwy a mwy o wasanaethau ddod yn wasanaethau fferylliaeth gymunedol, **mae'n hanfodol i sicrhau llwyddiant y trefniadau newydd, fod yr egwyddor "dylai'r arian ddilyn y gwaith", yn cael ei dilyn yn llym.**

2

Cytuno pecyn estynedig o **wasanaethau fferylliaeth gymunedol genedlaethol gyffredinol**, ar gael o bob fferyllfa gymunedol yng Nghymru gyda manylebau cyson ar gyfer gwasanaethau. Bydd hyn yn cael gwared ar y loteri cod post presennol trwy sicrhau mynediad i'r un gwasanaethau ym mhob rhan o Gymru. Mae safoni gwasanaethau yn arwain at gomisiynu gwasanaethau fferylliaeth gymunedol cyson ar draws Cymru, yn gwella ansawdd a'n cael gwared ar gwahaniaethau lleol. Yn ogystal, **cefnogi datblygiadau arloesol mewn gwasanaethau lleol** sydd wedi'u cynllunio i ymateb i anghenion penodol pobl lleol. Mae Covid-19 wedi amlygu pwysigrwydd cyflenwi meddyginiaethau yn effeithlon yn y gymuned ac wedi dangos gwir fantais strategaeth Llywodraeth Cymru o **sicrhau bod fferyllfa leol ym mhob cymuned ledled Cymru.**

Yn yr argyfwng hwn, mae pobl ledled Cymru wedi gallu dibynnu ar eu fferyllfa gymunedol leol i gael eu meddyginiaethau, cael triniaeth ar gyfer anhwylderau cyffredin a chael mynediad agored i'r cyngor a'r gefnogaeth sydd eu hangen arnynt eu hunain a'u teuluoedd. Mae'r gwasanaeth fferylliaeth gymunedol wedi profi ei werth mewn cyfnod anodd iawn ac ni **ddylai buddsoddiad mewn gwasanaethau fferylliaeth gymunedol yn y dyfodol fod ar draul swyddogaeth bwysicaf fferylliaeth gymunedol, sef cyflenwi meddyginiaethau presgripsiwn i bobl sydd eu hangen.**

FFRAMWAITH CYTUNDEBOL FFERYLLIAETH GYMUNEDOL

3

Ynghyd ag ail-drafod y contract, dylai Llywodraeth Cymru ymrwymo i **sicrhau chwarae teg i fferyllfeydd cymunedol fel busnesau sy'n darparu gwasanaethau gofal sylfaenol y GIG**. Er enghraifft, nid yw meddygfeydd yn talu Ardrethi Busnes ac mae ganddyn nhw a'u staff hawl i ymuno â chynllun pensiwn y GIG. Ni all fod unrhyw gyfiawnhad i fferyllwyr cymunedol gael eu trin yn wahanol i feddygon teulu sydd hefyd yn fusnesau annibynnol sy'n darparu gwasanaethau ar ran y GIG. Dylai'r Llywodraeth gydnabod y rôl hanfodol mae fferyllfeydd cymunedol yn chwarae wrth gynnal bywiogrwydd y stryd fawr yng Nghymru. Byddai hyn yn cynnwys cael gwared ar y driniaeth TAW anghyson ar gyfer gwasanaethau iechyd a ddarperir gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol gwahanol. Ar hyn o bryd mae gwasanaethau a ddarperir gan fferyllwyr wedi'u heithrio rhag TAW ond os ddarperir gan unrhyw aelod arall o'r tîm, nid ydynt wedi'u heithrio rhag TAW - rhaid i hyn newid.

4

Cynyddu gallu'r gweithlu i ddarparu gwasanaethau GIG ychwanegol a gwasanaethau ailfodelu mewn ffordd sy'n cynyddu cyfraniad y tîm fferylliaeth gyfan sy'n gweithio ar frig eu trwydded. Er enghraifft, mae sgiliau technegwyr fferyllol yn cael eu tanddefnyddio yn fferylliaeth gymunedol o gymharu a'r ysbyty oherwydd cyfyngiadau rheoleiddio a chytundebol, a buasent yn gallu darparu brechiadau fflw os caniateir iddynt wneud hynny.

Rhaid i hyn gydfynd ag **ehangu'r nifer o Ragnodwyr Annibynnol** gyda'r nod o gael un ym mhob fferyllfa gymunedol erbyn 2030, gan sicrhau bod pob Rhagnodydd Annibynnol Fferylliaeth Gymunedol yn cael ei ddefnyddio'n briodol gyda gwasanaethau llawn. Dylid cymryd camau hefyd i leihau ymhellach y ddibyniaeth ar fferyllwyr locwm mewn rhai rhannau o Gymru, trwy gynyddu atyniad fferylliaeth gymunedol yng Nghymru i wrthdroi'r prinder gweithlu presennol yn enwedig yng ngorllewin Cymru. Yn ogystal, gyda phryderon yn ymwneud â chyflenwi meddyginiaethau yn ystod pandemig COVID-19, amlygwyd y cyfyngiadau ar yr hyn y gall ac na all fferyllwyr ei wneud, yn enwedig o ran amnewid therapiwtig ac amnewid generig. Mae angen i ni rymuso fferyllwyr a'u galluogi i wneud y newidiadau bach hyn i bresgripsiynau. Byddai hynny'n gofyn am newid deddfwriaethol gan Lywodraeth y DU.

5

Cefnogi **integreiddiad llawn fferylliaeth gymunedol** i glystyrau gofal sylfaenol a'r GIG ehangach fel partneriaid cyfartal i weithwyr proffesiynol gofal sylfaenol eraill.

FFRAMWAITH CYTUNDEBOL FFERYLLIAETH GYMUNEDOL

6

Wrth i gontract newydd gael ei weithredu, byddem yn gofyn i Lywodraeth Cymru lansio ymgyrch **addysg gyhoeddus eang** sy'n esbonio'r newidiadau i wasanaethau fferylliaeth gymunedol i'r cyhoedd ac yn gofyn i bobl barchu staff fferylliaeth yn yr un ffordd ag y byddent i staff y GIG. Mae'r lefelau ymddygiad ymosodol a brofwyd gan rai timau fferylliaeth gymunedol yn ystod COVID-19 wedi gwneud hyn yn fater allweddol. Mae angen meddwl o ddifrif sut i sicrhau bod y cyhoedd yn deall yn well rôl fferyllfeydd cymunedol fel rhan o deulu'r GIG. Ni ddylid trin aelodau timau fferylliaeth gymunedol yn wahanol i nyrsys neu fydwragedd o ran cydnabod y peryglon sy'n eu hwynebu. Byddai nodi timau fferylliaeth gymunedol yn glir fel gweithwyr allweddol â bathodyn priodol hefyd yn llywio dealltwriaeth a'r gwerthfawrogiad o fferyllwyr cymunedol nid yn unig i'r cyhoedd ond i'r sector cyhoeddus cyfan.

7

Dylai fod un cofnod digidol i bob claf ar gyfer cleifion yng Nghymru lle mae gan fferyllfeydd cymunedol fynediad iddo ac sy'n cael ei ddefnyddio gan bob darparwr gwasanaethau clinigol (boed hynny'n feddyg teulu / gofal eilaidd, fferyllfa gymunedol neu bwy bynnag). Rhaid i'r system hynafol o gael darnau o bapur gwyrdd yn symud rhwng meddygfeydd teulu a fferyllfeydd, yn aml trwy gleifion, ddod i ben. Mae'r argyfwng wedi amlygu nad yw systemau rhagnodi ar bapur yn effeithlon.

Blaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Gymru nesaf yw datblygu system a fydd yn **galluogi trosglwyddo presgripsiynau yn electronig. Bydd hyn yn hwyluso gwelliannau yn y gwasanaeth Amlweinyddu** presennol trwy drosglwyddo rheolaeth presgripsiwn rheolaidd o Feddygfa Gyffredinol i fferyllfa gymunedol. Rhaid i'r datblygiadau hyn mewn technoleg ddigidol sicrhau gallu systemau meddygon teulu a fferylliaeth gymunedol i siarad â'i gilydd. Yn y cyfamser, rhaid cymryd camau ar unwaith i symud nifer sylweddol o gleifion i'r Gwasanaeth Amlweinyddu / Swp-ddyddiad presgripsiynau (batch prescription). Gallai cyflwyno presgripsiynau electronig ddileu rhai o'r problemau trawsffiniol presennol os yw systemau'n siarad â'i gilydd. Ar hyn o bryd mae meddyg teulu o Loegr yn barod i ysgrifennu ffurflen bresgripsiwn (a bydd llawer ddim), ac yna ni ellir dosbarthu'r presgripsiwn yng Nghymru. Yn ogystal, hoffem gael system sy'n mynd ymhellach na Lloegr ac sy'n caniatáu trosglwyddiad presgripsiynau ysbyty yn electronig i'w dosbarthu yn y gymuned i fferyllfa a enwebwyd gan y claf.

8

Cyflwyno **platform ymgynghori rhithwir diogel, hawdd ei ddefnyddio**, wedi'i gyd-ddylunio gan fferyllwyr i'w ddefnyddio **ar draws y rhwydwaith fferylliaeth gymunedol gyfan**. Mae hyn yn adeiladu ar yr arfer cynyddol o bobl yn cysylltu trwy'r rhyngwyd yn hytrach nag wyneb i wyneb wrth gydnabod yr angen i amddiffyn y berthynas bersonol bwysig sydd gan gleifion â'u fferyllfeydd cymunedol lleol i sicrhau y rhoddir cyngor cyson pan ddaw o bell.
